

Standard forsikringsvilkår for Flyforsikring

VILKÅR FOR SEKSJON 1 – TREDJEMANNNS ANSVARSFORSIKRING

1. Forsikringen dekker

- (a) Ansvar, som forsikrede måtte pådra seg overfor tredjepart, enten i henhold til kapittel 10 i Luftfartsloven av 11. juni 1993 nr. 101–Luftfartsloven med senere endringer, eller for skade eller tap som oppstår utenfor luftfartøyet i henhold til Luftfartsloven kapittel 11.
- (b) Sikredes eventuelle forpliktelse til å destruere eller fjerne vraket eller deler av det fra havaristedet, i den utstrekning omkostninger til dette ikke er dekket av kaskoforsikringen.
- (c) Selskapet hefter uansett etter forsikringens opphør overfor tredjemann i 2 måneder etter forsikringens opphør, medmindre luftfartøyet forut er blitt slettet av Luftfartøyregistret eller en eventuell tillatelse til prøveflyging etter Luftfartsloven er tilbakekalt.

2. Forsikringen dekker ikke

- (a) Personskade (dødsfall eller annen skade) eller tap som lides av enhver direktør eller ansatt i forsikredes virksomhet mens vedkommende handler som ledd i sin ansettelse hos forsikrede eller utfører sine plikter for forsikrede.
- (b) Personskade (fatal eller annen) eller tap som lides av luftfartøyets besetning, kabinbesetning eller annet personell, mens disse er i ferd med å betjene luftfartøyet.
- (c) Personskade (fatal eller annen) eller tap som lides av enhver passasjer mens vedkommende er i ferd med å gå ombord i luftfartøyet, er ombord i luftfartøyet eller forlater luftfartøyet.
- (d) Ansvar for skade på ting, som tilhører forsikrede, eller som forsikrede har til lån, leie eller oppbevaring eller av annen årsak har i varetekt eller har satt seg i besittelse av.
- (e) Ansvar for skade, som oppstår ved ned kasting eller spredning av kjemikalier eller annet materiale eller andre væsker, med mindre det uttrykkelig framgår av forsikringsbeviset at denne risikoen er dekket.
- (f) Ansvar for skade ved forurensning av en hvilken som helst art, med mindre skaden er oppstått som følge av et havari eller en annen nødssituasjon.

VILKÅR FOR SEKSJON 2 – LUFTBEFORDRINGSANSVARSFORSIKRING

3. Forsikringen dekker

Enten

- (a) Ansvar, som sikrede etter generelle erstatningsregler kan pådra seg for skade eller tap som påføres passasjerer og reisegods som er ombord i luftfartøyet, når flyvningen ikke er underkastet Luftfartslovens bestemmelser.

Eller

- (b) Ansvar, som sikrede i henhold til Luftfartslovens kapittel 10, Lov av 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart og Europarådets forordning (EF) nr. 2027/97 med senere endringer, som er inntatt i norsk rett gjennom § 10-17a - kan pådra seg for skade eller tap som påføres passasjerer, reisegods eller fraktgods, under luftbefordring utført av et lufttrafikkforetak eller utført av andre mot godtgjørelse.

Med reisegods forstås både innskrevet reisegods og håndbagasje samt personlige effekter, inkludert klær, som passasjerene tar med på reisen.

Forsikringstakeren/sikrede skal sørge for at Luftfartslovens til enhver tid gjeldende formkrav til befordringsdokumenter (passasjerbillett, reisegodsbevis og luftfraktbrev) eller liknende, oppfylles.

Uavhengig av forsikringens opphør, kan selskapet i medhold av bestemmelsen i Forsikringsavtaleloven § 7-7 annet ledd være ansvarlig overfor passasjerene fram til Luftfartstilsynet har tilbakekalt tillatelsen til å utføre ervervsrelatert personbefordring med luftfartøyet, men høyst 1 måned etter at selskapet i brev til Luftfartøyregisteret har varslet at forsikringen opphører.

Luftbefordringsansvarsforsikringen opphører for passasjerer som lar seg befordre med luftfartøyet i den hensikt å foreta fallskjermhopp når den eller de pågjeldende forlater luftfartøyets kabin ved hoppets start eller – hvis hoppet ikke skal skje fra kabinen – forlater kabinen ved å bringe seg selv i den posisjon som hoppet skal foretas fra.

4. Forsikringen dekker ikke

- (a) Med mindre noe annet fremgår av forsikringsbeviset, dekker forsikringen ikke personskade (fatal eller annen), som lides av
  - (i) enhver direktør eller ansatt hos sikrede eller som er partner i sikredes virksomhet, mens vedkommende handler som ledd i sin ansettelse hos sikrede eller utfører sine plikter for sikrede.
  - (ii) luftfartøyets besetning, kabinbesetning eller annet personell, mens disse er i ferd med å betjene luftfartøyet.
- (b) Ansvar utover gjeldende ansvarsbegrensningssummer som følge av at formkravene til befordringsdokumentene ikke er oppfylt.
- (c) Ansvar utover luftfartslovens begrensningsbeløp per kilo for fraktgods som avsenderen har angitt en særskilt interesse for (deklart verdi), selv om frakttillegg er betalt, med mindre det framgår uttrykkelig av forsikringsbeviset at denne risikoen er dekket
- (d) Ansvar for forsinkelse av passasjerer og av reisegods.
- (e) Ansvar i forbindelse med fergeflyvning mellom verdensdeler.

VILKÅR FOR SEKSJON 3 – KASKOFORSIKRING

5. Forsikringen dekker

ENTEN

- (a) Full kaskoforsikring

ELLER

- (b) Opplagskaskoforsikring

6. Full kaskodekning

Med mindre annet framgår av forsikringsbeviset, dekker forsikringen følgende:

- (a) All skade på luftfartøyet, inkludert totalskade og delskade, som følge av plutselig og uforutsett fysisk påvirkning.
- (b) Tyveri av luftfartøyet eller deler av det, se sikkerhetsforskrift om dette inntatt i punkt 8, stk. (i).
- (c) Luftfartøyets forsvinning, som vil si at det ikke har kommet opplysninger om luftfartøyet på 30 dager etter luftfartøyets sist kjente start.

7. Begrensning i dekning

Hvis ikke annet er avtalt, er midlertidig demonterte deler av luftfartøyet, kun dekket mot brannskade, innbrudds tyveri og vannskade under forutsetning av at det ikke er montert tilsvarende deler på luftfartøyet.

8. Forsikringen dekker ikke

Dersom ikke annet fremgår av forsikringsbeviset, dekker forsikringen ikke skade som direkte eller indirekte skyldes eller står i forbindelse med:

- (a) Krig, invasjon, fiendtlige styrkers handlinger, fiendtligheter (uansett om det er erklært krig eller ikke), borgerkrig, opprør, revolusjon, oppstand, militær unntakstilstand, militær eller sivil maktovertakelse eller forsøk på maktovertakelse.
- (b) Enhver
  - (i) fiendtlig sprengning av enhver anordning som benytter atomfisjon eller kjerne-fisjon og/eller -fusjon eller annen tilsvarende reaksjon.
  - (ii) fiendtlig anvendelse av radioaktiv forurensing eller radioaktivt stoff.
  - (iii) fiendtlig anvendelse av en elektromagnetisk puls.
  - (iv) anvendelse av kjemiske eller biologiske materialer som er giftige eller patogene, som stammer fra krig, invasjon, fiendtlige styrkers handlinger, fiendtligheter (uansett om det er erklært krig eller ikke), borgerkrig, opprør, revolusjon, oppstand, militær unntakstilstand, militær eller sivil maktovertakelse eller forsøk på maktovertakelse eller anvendelse av slike materialer til politiske

formål eller terrorformål, og uansett om tapet eller skaden som oppstår som følge av dette, er hendelig eller tilsiktet.

- (c) Streiker, opptøyer, uroligheter eller uroligheter som skyldes forhold på arbeidsmarkedet.
- (d) Enhver handling fra en eller flere personer, uansett om de er agenter fra en suveren stat eller ikke, med politiske formål eller terrorhandlinger som mål, og uansett om tapet eller skaden som oppstår som følge av dette, er hendelig eller tilsiktet.
- (e) Konfiskering, nasjonalisering, beslaglegning, begrensning, tilbakeholdelse, tilegnelse, krav om bevis for atkomst eller anvendelse av dette eller på ordre fra enhver regjering (sivil, militær eller de facto) eller offentlig eller lokal myndighet.
- (f) Kapring eller en annen form for ulovlig beslaglegning eller rettstridig kontroll over luftfartøyet eller besetningen under flyvning (herunder ethvert forsøk på en slik beslaglegning eller kontroll) som foretas av enhver person eller personer ombord i luftfartøyet som handler uten forsikredes samtykke.

Nærværende forsikringsbrev dekker heller ikke krav som oppstår når luftfartøyet er utenfor forsikredes kontroll som følge av noen av de ovennevnte farer.

Luftfartøyet anses for å være tilbake under forsikredes kontroll når luftfartøyet vender intakt tilbake til forsikrede på en flyplass som ikke ligger utenfor nærværende polises geografiske dekningsområde, og som er fullstendig egnet til betjening av luftfartøyet (en slik sikker tilbakevending krever at luftfartøyet parkeres med motorene avslått, og at alt foregår uten tvang).

- (g) Skade på eller i luftfartøyets motor(er) samt elektriske ledninger og komponenter, med mindre skaden skyldes fysisk påvirkning utenfra. Forsikringen dekker imidlertid skade som følge av forgasserbrann.
- (h) Skade som oppstår under transport av luftfartøyet med annet transportmiddel, med mindre transporten skjer i forbindelse med reparasjon av skade som er dekket av forsikringen.
- (i) Tyveri av deler og utstyr fra ulåst cockpit, kabin eller bagasjerom, samt deler som kan fjernes fra luftfartøyet uten bruk av vold eller verktøy.

I den grad bestemmelsene i punktene a og b ovenfor er i strid med regler i FAL som ikke kan fravikes ved forsikring som ikke er tilknyttet næringsvirksomhet, gjelder følgende sikkerhetsforskrifter:

- (i) Når parkert luftfartøy forlates plikter sikrede å lukke og låse, og å sørge for at nøkkel ikke oppbevares i eller på luftfartøyet.
  - (ii) Sikrede plikter å sørge for at deler av luftfartøyet som midlertidig er avmontert, er innlåst i bygning eller i rom i bygning, slik at det er egnet til å forhindre innbrudd, jfr. straffeloven § 147.
  - (iii) Sikrede plikter å sørge for at fastmontert utstyr ikke er montert slik at det kan fjernes uten bruk av verktøy eller nøkkel.
- (j) Skade på dekk og slanger ved eksplosjon eller punktering.
  - (k) Skade som utelukkende skyldes temperaturpåvirkning, nedbør, væte eller fuktighet.
  - (l) Slitasje, korrosjon, materialfeil samt gradvis nedbrytende forandring og mangelfullt vedlikehold.

- (i) Sikrede plikter å gjennomføre vedlikehold i henhold til etablerte standarder og praksis for flytypen. Forsikret luftfartøy og tilbehør må gis alminnelig og godt vedlikehold.

- (m) Skade på luftfartøyet som følge av funksjonssvikt av elektronisk utstyr med datostyrte funksjoner, med mindre forsikringstakeren har tatt alle rimelige forholdsregler mot slik funksjonssvikt.
  - (i) Sikrede plikter å ta rimelige forholdsregler for å unngå feil som følge av funksjonssvikt av elektronisk utstyr med datostyrte funksjoner.
- (n) Skade som meldes senere enn 3 måneder etter at forsikringen har opphørt.
- (o) Skade på datasystemer og programvare som følge av datahacking og virusangrep.
- (p) Skade oppstått på det sikrede luftfartøyet under flyvning i forbindelse med gjennomføring av de første 5 timers flyvning ("airborne time") etter konstruksjon av det hjemmebygde luftfartøyet.

Etter de første 5 timers flyvning dekker kaskoforsikringen etter vanlige betingelser.

Egenandelen nevnt i forsikringsbeviset forhøyes likevel til det dobbelte for skade som er inntruffet i perioden inntil luftfartøyet har fullført prøveflyvnings-programmet og oppnådd luftdyktighetsbevis.

I den grad bestemmelsene i punktene a og b ovenfor er i strid med regler i FAL som ikke kan fravikes ved forsikrings om ikke er tilknyttet næringsvirksomhet, gjelder følgende sikkerhetsforskrifter:

- (i) Den sikrede eller den som med sikredes samtykke er ansvarlig for luftfartøyet plikter å gjennomføre vedlikehold i henhold til etablerte standarder og praksis for flytypen. Forsikret luftfartøy og tilbehør må gis alminnelig og godt vedlikehold.

- (ii) Den sikrede eller den som med sikredes samtykke er ansvarlig for luftfartøyet plikter å ta rimelige forholdsregler for å unngå feil som følge av funksjonssvikt av elektronisk utstyr med datostyrte funksjoner.

9. I tilfelle av skade

- (a) Det må ikke startes demontering eller reparasjon uten selskapets samtykke, med unntak av hva angår demontering eller reparasjon som er sikkerhetsmessig nødvendig eller som forhindrer ytterligere skade, eller for å oppfylle ordrer gitt av myndighetene.
- (b) Selskapet betaler kun for den mest økonomisk fordelaktige reparasjon samt transport av arbeidskraft og materialer, medmindre selskapet har avtalt annet med forsikringstakeren.

10. Erstatningsoppgjør

- (a) Totalskade – herunder tyveri av luftfartøyet og luftfartøyets forsvinning – erstattes med et beløp tilsvarende luftfartøyets forsikringssum, med fratrukk av eventuell egenandel.
  - (i) Ved erstatning for totalskade overføres eiendomsretten over luftfartøyet til selskapet, hvis det ikke har gitt skriftlig avkall på slik rett.
- (b) Delskade erstattes med dokumenterte reparasjonsutgifter, med fratrukk av eventuell egenandel. Erstatningen kan likevel ikke overstige luftfartøyets forsikringssum.

- (i) Selskapet har etter eget valg rett til å erstatte delskader ved reparasjon eller utskifting av skadete deler, eller til å utbetale et kontant beløp.
  - (ii) Forsikringen erstatter videre omkostninger som er nødvendige i forbindelse med berging og transport av luftfartøyet for å få gjennomført reparasjonen, samt fra verksted til nærmeste flyplass hvor luftfartøyet kan starte.
  - (iii) Hvis skade ved reparasjon eller utskifting av gangtids- eller kalendertidsbestemte deler eller komponenter, erstattes, motregnes verdien av eventuell oppnådd gangtids- eller kalendertidsforbedring.
- (c) Merutgifter til overtid og ekstraordinære utgifter til framstilling eller anskaffelse av reservedeler, erstattes ikke.
- (d) Forsikringen dekker ikke indirekte tap, inkludert driftstap, savn, reiseutgifter og eventuell verdiforringelse etter reparasjon.

11. Skjønn

Ved tap skal verdi- og tapsansettelse fastsettes ved skjønn, dersom sikrede eller selskapet krever det. Skjønn avgis av sakkyndige og uhildede personer. Hver av partene velger en skjønnsmann. Dersom noen av partene ønsker det, kan han velge særskilt skjønnsmann for de enkelte tap.

Har den ene av partene skriftlig underrettet den andre om sitt valg, plikter denne, innen én uke etter at han har mottatt underretningen, å gi meddelelse om hvem han velger. Før skjønnen velger de to skjønnsmenn en oppmann. Dersom noen av partene forlanger det, skal oppmannen være bosatt utenfor partenes hjemsted og utenfor den kommune hvor forsikringstilfellet er inntruffet.

Unnlater en av partene å velge skjønnsmann, oppnevnes denne på hans vegne av tingretten i den rettskrets hvor skjønnen foretas. Blir skjønnsmennene ikke enige om oppmann, oppnevnes denne på samme måte. Skjønnsmennene skal innhente de opplysninger og foreta de undersøkelser som de anser nødvendige.

Skjønnsmennene plikter å avgi sitt skjønn på grunnlag av forsikringsvilkårene. Skjønnsmennene foretar verdsettelsen uten at oppmannen tilkalles. Dersom de ikke blir enige, tilkalles oppmannen, som etter de samme regler avgir sitt skjønn over de punkter skjønnsmennene er uenige om. Blir oppmannen tilkalt, beregnes erstatningen på grunnlag av dennes skjønn. Erstatningen skal likevel ikke ligge utenfor de grenser som de to skjønnsmenns verdsettelse vil medføre.

Partene betaler hver sin skjønnsmann. Honorar til oppmannen og mulige andre omkostninger ved skjønnen, bæres av partene med en halvdel hver.

Partene betaler hver sin skjønnsmann. Honorar til oppmannen og mulige andre omkostninger ved skjønnen, bæres av partene med en halvdel hver.

12. Opplagskaskoforsikring

For opplagskaskoforsikring gjelder bestemmelsene i punkt 8 til 11 i den grad de er relevante. Opplagskaskoforsikring er dog begrenset til følgende:

- (a) Forsikringen omfatter tap eller skade på luftfartøyet bare når dette befinner seg på marken og ikke omfattes av begrepene flyvning eller taxing slik disse begrepene er definert i vilkårene. Opplag på vann eller is dekkes kun etter særskilt avtale.

13. Panthavernes stilling (vilkår for medforsikring av panthavers interesse)

- (a) I tillegg til de vilkårene i dette kapittel, gjelder de betingelser som er angitt i forsikringsbeviset.

Panthaveren er kun medforsikret når han gir skriftlig melding til selskapet om pantsettelsen. Panthaveren får ikke større rett mot selskapet enn den rett forsikringstakeren har.

Rettsvirkningene inntreffer når melding om pantsettelsen kommer frem til selskapet.

- (b) Panthaveren er fra det tidspunkt som er nevnt i punkt 40 solidarisk ansvarlig for forsikringspremie som forfaller til betaling i forsikringstiden.

Er flere panthavere notert som medforsikret, er hver panthaver solidarisk ansvarlig, uaktet pantheftelsens prioritet.

Solidarpanthaverne er overfor hverandre ansvarlig for premien i forhold til den enkeltes økonomiske interesse i luftfartøyet. Må en solidarpanthaver innfri misligholdt premie, kan han hos de øvrige panthavere kreve den del av innfridd premie som overstiger hans interesse. Regressomgangen panthaverne imellom er selskapet uvedkommende.

- (c) Andre regler om panthavers rett etter forsikringsbeviset.

For øvrig gjelder følgende for panthavers rett etter forsikringsbeviset:

- (d) Selskapet kan gjøre gjeldende at det er uten ansvar overfor forsikringstakeren eller en annen medforsikret på grunn av en handling eller unnlattelse som skal bedømmes etter reglene i Forsikringsavtalelovens kapittel 4 eller § 8-1.
- (e) Forsikringstakeren kan ikke med virkning for panthaveren endre, heve eller si opp forsikringsbeviset.
- (f) Er forsikringsbeviset endret, sagt opp eller bortfalt, gjelder dette kun i forhold til panthaver dersom selskapet har varslet ham særskilt om forholdet med en måneds frist.
- (g) Bli forsikringsbeviset sagt opp på grunn av premiemislighold, skal selskapet sende solidarpanthaverne varsel om oppsigelsen og oppfordring til å betale forfalt premie innen en måned fra avsendelsesdato.
- (h) Betales ikke premien innen fristen, trer forsikringen ut av kraft ved utløpet av denne dag.

14. Andre bestemmelser for forsikringsavtalen

Sikkerhetsforskrifter:

- (a) Almennelige regler:

- (i) For forsikringen gjelder de sikkerhetsforskrifter som er angitt i forsikringsbeviset og de forskrifter som ellers er gitt av selskapet, og som fremgår av forsikringsbeviset. Ved flyvning i næringsvirksomhet er dessuten alle forskrifter og påbud om forholdsregler for å forebygge tap, gitt av offentlig myndighet, å anse som sikkerhetsforskrifter.

Fører brudd på sikkerhetsforskrifter til tap, kan erstatningen avkortes eller falle helt bort, med mindre det skjer i forbindelse med redning av menneskeliv.

I tillegg til de sikkerhetsforskrifter som er gitt ovenfor gjelder følgende sikkerhetsforskrifter for forsikringsdekningen:

(b) Operasjonsdyktighet:

- (i) Den sikrede eller den som med sikredes samtykke er ansvarlig for luftfartøyet, skal sørge for at de operative vilkår vedrørende forberedelse og gjennomføring av flyvningen er tilfredsstillt.
- (ii) For ervervsmessig luftfart i henhold til Luftfartstilsynets Bestemmelser for Sivil Luftfart, del D 2-1, "Driftsbestemmelser for ervervsmessig luftfart med fly, EU OPS" og D 2-2 "Driftsforskrift for ervervsmessig luftfart med helikopter og JAR OPS 3",
- (iii) For ikke-ervervsmessig luftfart i henhold til Luftfartstilsynets Bestemmelser for Sivil Luftfart, del D 3-1 "Driftsforskrifter for ikke-ervervsmessig luftfart med fly (privatflyging)",
- (iv) For luftfart av særlig art i henhold til Luftfartstilsynets Bestemmelser for Sivil Luftfart, del D 4-1 "Luftfart av særlig art".

På forespørsel vil selskapet sende sikrede et utdrag av driftsbestemmelsene.

(c) Parkering:

- (i) Ved parkering og/eller opplag plikter sikrede å sikre luftfartøyet på en måte som står i forhold til de værpåkjenninger og andre påvirkninger som dette kan utsettes for. Dette kan omfatte sikring med vekter under vingene, oppbevaring i hangar eller andre tiltak. Sikrede plikter å etablere et tilfredsstillende tilsyn med luftfartøyet og sikringen av dette.

15. Identifikasjon

Handling eller unnlatelse utvist av piloter eller mannskap som opptrer på vegne av forsikringstaker eller sikrede skal ansees som forsikringstakers eller sikredes eget forhold.

16. Lovvalg § 8-3

Norsk lovgivning gjelder for forsikringsbeviset i den utstrekning dette ikke er i strid med lov nr. 111 av 27. november 1992 om lovvalg i forsikring.

17. Vernetting § 8-4

Hvis en tvist vedrørende forsikringsforholdet ikke blir løst skal sak anlegges ved norsk domstol, med mindre det er i strid med ufravelige regler i gjeldende lovgivning.

VILKÅR FOR SEKSJON 4 – FLYULYKKESFORSIKRING

18. Forsikringen dekker

Dersom ikke annet fremgår av forsikringsbeviset, dekker forsikringen følger av ulykkestilfelle, jfr. pkt. 19.

Ved ulykkestilfelle forstås fysisk skade på en person forårsaket ved en plutselig ytre begivenhet som inntreffer i forsikringstiden.

19. Hvem dekkes av forsikringen

Forsikringen dekker den forsikrede under flyvning enten som pilot, besetningsmedlem eller passasjer i sivile luftfartøyer, uansett art og type.

20. Hvor gjelder forsikringen

Forsikringen gjelder innenfor det geografiske dekningsområdet for forsikringsavtalen:

- (a) Under på- og avstigning fra disse fra det forsikrede luftfartøy.
- (b) Under start av motor etter nødlanding utenfor godkjent offentlig flyplass, når dette skjer etter anmodning fra flyets pilot.
- (c) Under opphold på nødlandingsplass samt under reise fra denne og frem til bebodd område.
- (d) Under fallskjemhopp, paragliding eller hanggliding, uansett art og type, med mindre noe annet fremgår av forsikringsbevisets forside. Ved fallskjemhopp gjelder forsikringen under flyvning med det flyet som det skal hoppes fra, og inntil hopperen igjen har fast grunn under føttene og har frigjort seg fra skjermen.

21. Hva dekker forsikringen

Forsikringsomfang og forsikringssum fremgår av forsikringsbeviset.

- (a) Dødsfallsdekning:
  - (i) Har ulykkeskaden ført til dødsfall utbetales det en dødsfallserstatning.
  - (ii) Et ulykkestilfelle gir ikke rett til erstatning for både varig medisinsk invaliditet og død, og en eventuelt utbetalt menerstatning vil bli fratrukket i dødsfallserstatningen, uansett om forsikringen er tegnet i et annet selskap.
- (b) Invaliditet:
  - (i) Har ulykkeskaden ført til varig medisinsk invaliditet betales det en invaliditetserstatning.
  - (ii) Det utbetales erstatning svarende til det antall prosent av forsikringssummen som den varige medisinske invaliditet er fastsatt til.
  - (iii) Varig medisinsk invaliditet på under 5 % gir ikke rett til erstatning.
  - (iv) Varig medisinsk invaliditet for følger av samme ulykkestilfelle kan ikke settes høyere enn 100 %.

- (v) Invaliditetsgraden fastsettes på grunnlag av invaliditetstabell gitt av Sosial-departementet i forskrift av 21.04.1997 del II og III. Vurderingen skal være rent tabellarisk.
- (vi) Det betales ikke erstatning for medisinsk invaliditet som var til stede før ulykkestilfellet og slik invaliditet skal ikke føre til at invaliditetsgraden settes høyere enn hvis den forsikrede hadde et varig mén før ulykkestilfellet.
- (vii) Summene som er nevnt i forsikringsbeviset, er faste, og indeksreguleres ikke.

22. Forsikringen dekker ikke

- (a) Forsikringen gjelder ikke ulykkeskade som skyldes sykdom, sykelig tilstand eller anlegg, for eksempel skader som oppstår i forbindelse med epileptisk anfall, bevissthetstap, hjerneslag eller lignende. Forsikringen gjelder heller ikke følgende tilstander, selv om en ulykkeshendelse er utløsende årsak:
  - (i) Slagtilfelle
  - (ii) Hjerteinfarkt
  - (iii) Kreft
  - (iv) Smertetilstander i rygg, med mindre smertene har oppstått som følge av røntgenologisk påvisbart brudd i ryggsøylen, og bruddet skyldes en ulykkeshendelse
  - (v) Infeksjonssykdommer, med mindre infeksjonen har kommet gjennom en vevsskade som følge av en ulykkeshendelse.
  - (vi) Brokk, kink i ryggen, muskel- og seneavrivninger, vridninger, forstuinger og forstrekninger med mindre de er forårsaket av en ytre påvirkning.
- (b) Følger av ulykkestilfeller hvis hovedårsak er forbigående besvimelsestilfelle eller illebefinnende.
- (c) Forverring av et ulykkestilfelles følger som skyldes tilstedeværende eller tilfeldig tilstøtende sykdom.
- (d) Følger av legebehandling som ikke er nødvendiggjort av et ulykkestilfelle som omfattes av forsikringen.
- (e) Følger av ulykkestilfelle som skyldes den forsikredes:
  - (i) forsettlige handlinger,
  - (ii) grove uaktsomhet,
  - (iii) deltagelse i slagsmål,
  - (iv) selvforskyldte beruselse eller
  - (v) påvirkning av narkotika, medisiner eller andre former for sløvende eller euforiserende giftstoffer.

Hvis ulykkestilfellet er fremkalt av en annen som er sikret under en av omstendighetene nevnt under punkt 22 (e), mister denne sin rett til erstatning.

Disse bestemmelsene blir anvendt uansett forsikredes eller sikredes sinnstilstand ved fremkallingen av ulykkestilfellet.

- (f) Ulykkestilfeller – med mindre forsikringsbeviset har påtegning om dette – som inntreffer:
- (i) under prøveflyvning der luftfartøyet utsettes for en særlig risiko,
  - (ii) under konkurranseflyvning, rekordflyvning eller trening til dette eller under annen form for flyvning der luftfartøyet yteevne av forsikrede eller med dennes vitende i kortere eller lengre tid utnyttes unormalt,
  - (iii) under ekspedisjoner eller oppdagelsesreiser.
- (g) Såfremt luftfartøyet med forsikredes vitende eller vilje føres av en person som ikke er i besittelse av et gyldig sertifikat for luftfartøyet.
- (h) Følger av ulykkestilfeller som direkte eller indirekte er en følge av krig, opprør eller borgerlige uroligheter.

Forsikringen dekker likevel under slike forhold når forsikrede er på reise i et land utenfor Norge, men likevel høyst i inntil 1 måned etter konfliktens utbrudd. Det er en forutsetning for dekning at:

- (i) forsikrede ikke reiser til et land som er i en av de nevnte situasjonene, og
  - (ii) forsikrede ikke selv deltar i handlingene.
- (i) Følger av ulykkestilfelle som skyldes bruk av atomvåpen eller utløsning av atomenergi eller radioaktiv kraft.
- (j) Uansett hva som ellers måtte være bestemt i nærværende forsikring eller i eventuelle tillegg til denne, er det avtalt at unntaket fra nærværende forsikring skal være følgende: eventuelle tap som måtte oppstå direkte eller indirekte på grunn av, som kan tilskrives eller er forårsaket av eller som stammer fra eller er oppstått i forbindelse med enhver nukleær, kjemisk, biologisk terrorhandling (som definert nedenfor), uansett om noen annen årsak eller begivenhet samtidig eller i en annen rekkefølge bidrar til tapet.

I nærværende forsikringsavtale:

skal "nukleær, kjemisk, biologisk terrorisme" bety bruken av ethvert atomvåpen eller anordning eller enhver emisjon, utledning, spredning, frigjøring eller ethvert utslipp av ethvert fast, flytende eller luftformig kjemisk middel og/eller biologisk middel i nærværende forsikrings gyldighetsperiode foretatt av enhver person eller gruppe(r) av personer, enten denne/disse opptrer alene eller på vegne av eller i forbindelse med en eller flere organisasjoner eller regjeringer, foretatt med eller av politiske, religiøse eller ideologiske formål eller grunner, herunder i den hensikt å påvirke en regjering og/eller skremme offentligheten eller en del av offentligheten.

Kjemisk middel skal bety enhver kjemisk forbindelse som ved tilstrekkelig spredning frembringer kampudyktiggjørende, ødeleggende eller dødbringende påvirkning av mennesker, dyr, planter eller materiell eiendom.

Biologisk middel skal bety enhver/alle patogen(e) (sykdomsfremkallende) mikro-organisme(r) og/eller biologisk fremstilt/fremstilte toksin(er) (inkludert genmodifiserte organismer og kjemisk syntetiserte toksiner) som fremkaller sykdom og/eller død hos mennesker, dyr eller planter.

Hvis selskapet hevder at et eventuelt tap ikke er dekket av nærværende forsikring som følge av nærværende unntaksklausul, påhviler det den forsikrede å bevise det motsatte.

23. Spesielle unntak for personlige gjenstander

Briller, kontaktlinser, høreapparater, klær, smykker og lignende dekkes ikke.

24. Hvis skaden skjer

- (a) Enhver skade skal straks meldes til selskapet. Skademelding fås hos selskapet.
- (b) Tilskadekomne skal være under stadig legebehandling og følge legens forskrifter.
- (c) Så snart legebehandlingen er avsluttet, eller skadens varige følger kan bedømmes, skal legen sende inn sluttattest.
- (d) Selskapet har rett til å innhente opplysninger hos enhver lege som behandler eller har behandlet den tilskadekomne, og la forsikrede bli undersøkt av en lege valgt av selskapet.
- (e) Hvis ulykkestilfellet har medført forsikredes død, må dødsfallet meldes til selskapet innen 48 timer, og selskapet kan kreve obduksjon.
- (f) Selskapet betaler utgiftene til de attester, erklæringer og undersøkelser som selskapet finner nødvendige for sakens behandling.

25. Hvem utbetalingen går til

- (a) Ved medisinsk invaliditet tilfaller forsikringsutbetalingen den forsikrede.
- (b) Ved dødsfall følger utbetalingen av forsikringssummen bestemmelsene i FAL kapittel 15.

Forsikringsutbetalingen tilfaller forsikringstaker.

Er forsikringstaker og forsikrede samme person, tilfaller forsikringsutbetalingen avdødes ektefelle/registrerte partner. Har ikke avdøde slike, eller er de ikke lengre i live, tilfaller utbetalingen avdødes arvinger etter lov eller testament i henhold til arvelovens bestemmelser.

En person anses ikke som ektefelle/registrert partner etter avsnittet ovenfor når det på dødsfallstidspunktet er avsagt dom for eller gitt bevilling til separasjon eller skilsmisse. Dette gjelder selv om avgjørelsen ikke er rettskraftig eller endelig.

Ønsker forsikringstaker at utbetalingen ved død skal tilfalle spesielt utpekte personer (f.eks. samboer) eller andre begunstigede, må dette avtales med forsikrings-selskapet. En slik begunstigelse vil fremgå av forsikringsbeviset.

Hvis samboer er oppnevnt som begunstiget uten å være navngitt, skal med slik samboer forstås:

- (i) Person som avdøde på dødsfallstidspunktet levde sammen med i ekteskapsliknende forhold hvis det av Folkeregisteret fremgår at de to har hatt samme bolig de siste to årene, eller
- (ii) Person som hadde felles barn og felles bolig med forsikrede.

En person regnes likevel ikke som samboer etter dette avsnitt dersom det på dødsfall tidspunktet forelå forhold som var til hinder for at lovlig ekteskap kunne inngås, eller det er åpenbart at faktisk samlivsbrudd har funnet sted på et tidligere tidspunkt.

26. Registrering av behandling av personopplysninger

- (a) Selskapet behandler personopplysninger i hht lov av 14. april 2000 nr. 31 (Person-opplysningsloven) med tilhørende forskrifter.

De personopplysninger som oppgis til selskapet og andre personopplysninger som er relevant for forsikringsforholdet, vil bli registrert og behandlet av selskapet for det formål å administrere og gjennomføre forsikringsbeviset, samt for å håndtere utbetalings- og faktureringsrutiner.

- (b) Forsikringstager har i hht gjeldende lov om personopplysninger av 14. april 2000 nr. 13 §18 rett til å få innsyn i hvilke opplysninger om en selv og hvilken sikkerhets-tiltak selskapet har iverksatt, og man kan når som helst kontakte selskapet for.

FELLESVILKÅR FOR ALLE SEKSJONER I FORSIKRINGSBEVISET**27. Lovgivning**

Bestemmelsene i Forsikringsavtaleloven av 16. juni 1989 nr. 69, med senere endringer og tilføyelser, gjelder for forsikringen, så sant de ikke er fraveket ved forsikringsvilkårene og eventuelle særlige vilkår. Ved eventuell motstrid går teksten i forsikringsbeviset foran forsikringsvilkårene. Forsikringsbeviset og forsikringsvilkårene går foran lovbestemmelser som kan fravikes.

Etter Forsikringsavtaleloven § 1-3 f kan loven som hovedregel ikke fravikes til ugunst for den som utleder rett etter forsikringsbeviset mot selskapet. For forsikring som knytter seg til fly i tilknytning til næringsvirksomhet kan loven som hovedregel fravikes. Det er fortløpende i vilkårene gitt særregler dersom loven ikke kan fravikes.

28. Sikrede

Forsikringen gjelder til fordel for forsikringstakeren og, hvis denne ikke eier luftfartøyet, også den registrerte eieren samt alle som er nevnt i forsikringsbeviset, som bruker av luftfartøyet.

29. Forutsetning for gyldighet

- (a) En forutsetning for at forsikringen er gyldig, er at det ved alle flyvninger foreligger gyldig luftdyktighetsbevis eller flygetillatelse for luftfartøyet med tilhørende utstyr eller spesiell tillatelse til at det benyttes til det aktuelle formålet.
- (b) En forutsetning for at forsikringen er gyldig, er at besetningen i luftfartøyet under alle flyvninger/all taxing har gyldig sertifikat eller annen tillatelse til å utføre den aktuelle flyvingen/taxingen.

I den grad bestemmelsene i punktene a og b ovenfor er i strid med regler i FAL som ikke kan fravikes (ved forsikring som ikke er tilknyttet næringsvirksomhet) gjelder følgende sikkerhetsforskrift:

Den sikrede eller den som med sikredes samtykke er ansvarlig for luftfartøyet skal forvise seg om at luftfartøyet har gyldig luftdyktighetsbevis utstedt av Luftfartstilsynet for den type flyving det anvendes til, i henhold til FOR 2005-05-24 nr. 461 og 462.

Luftfartøyets besetning skal ha gyldige sertifikater for tjenestegjøring ombord i ved-kommende luftfartøytype, i henhold til Luftfartstilsynets Bestemmelser for Sivil Luftfart, del C, "Luftfartssertifikater og –bevis, JAR FCL". Den som foretar taxing av luftfartøyet skal ha gyldig sertifikat for dette. Den sikrede eller den som med sikredes samtykke er ansvarlig for luftfartøyet skal forvise seg om at så er tilfelle.

30. Luftfartøyet

Forsikringen omfatter luftfartøyet nevnt i forsikringsbeviset med alt standard- og ekstrautstyr som hører til luftfartøyet.

Hvis to eller flere luftfartøy er forsikret under samme forsikringsbrev, gjelder forsikringsvilkårene separat for hvert enkelt luftfartøy.

31. Piloter

- (a) Forsikringen gjelder for de pilotene som er angitt i forsikringsbeviset. Utover dette kan luftfartøyet i forbindelse med sikredes ferdighetskontroll ("proficiency check") eller typeutdannelse ("type-rating"), kun føres av sertifiserte instruktører.

- (b) Taxing, motor- og systemtesting samt prøveflyging og fergeflyging som utføres i nødvendig omfang i forbindelse med vedlikehold eller reparasjon av luftfartøyet, er dekket av forsikringen under forutsetning av at personene som brukes til dette, er godkjent av det aktuelle verkstedet og behørig sertifisert.
- (c) I den grad bestemmelsene i punktene a og b ovenfor er i strid med regler i FAL som ikke kan fravikes ved forsikring (som ikke er tilknyttet næringsvirksomhet), gjelder følgende sikkerhetsforskrift:

Den sikrede eller den som med sikredes samtykke er ansvarlig for luftfartøyet skal forvise seg om at luftfartøyet kun føres av følgende personer:

- (i) De personer som i forsikringsbeviset er nevnt som de piloter som har rett til å føre luftfartøyet.
- (ii) Sertifiserte instruktører i forbindelse med ferdighetskontroll eller typeutdanning.
- (iii) Personer som er godkjent av det angjeldende verksted og har de nødvendige sertifikater ved taxing, motor- og systemprøver samt prøveflyvning og fergeflyvning, som i nødvendig omfang utføres i forbindelse med vedlikehold eller reparasjon av luftfartøyet.

32. Anvendelse

- (a) Forsikringen gjelder for den anvendelsen av luftfartøyet som framgår av forsikringsbeviset.
- (b) Selskapet godtar at luftfartøyet utover dette i nødvendig omfang brukes til sik-redes ferdighetskontroll ("proficiency check") og typeutdanning ("type rating").
- (c) Selskapet godtar videre at luftfartøyet brukes til taxing, motor- og systemtest, prøveflyvning og fergeflyvning, som i nødvendig omfang utføres i forbindelse med vedlikehold eller reparasjon av luftfartøyet.

33. Geografisk dekningsområde

Forsikringen dekker flyving innenfor det geografiske område som er angitt i forsikringsbeviset.

I de land hvor det er spesifikke krav til ansvarsforsikring, er det sikredes plikt å påse at luftfartøyet har de nødvendige dekninger til å fly i det aktuelle luftrom.

34. Selskapets maksimale erstatningsplikt

- (a) Forsikringssummene som er nevnt i forsikringsbeviset, utgjør den høyeste grensen for selskapets erstatningsplikt for hvert skadetilfelle. Dette gjelder uansett om forsikringen omfatter flere sikrede, og uansett om skaden måtte føre til krav fra flere skadelidte.
- (b) Utover selve erstatningsbeløpet dekker forsikringen dog rimelige omkostninger, som forsikringstaker med selskapets forutgående aksept pådrar seg ved avgjørelse av ansvarskrav, også selv om forsikringssummen derved overskrides.
- (c) Bøter eller tilsvarende, uansett om disse tilfaller det offentlige eller private, herunder "punitive damages", og omkostninger ved avgjørelse av eventuelle straffesaker, erstattes ikke.

35. Fareunntak

Forsikringen dekker ikke skade som direkte eller indirekte skyldes eller står i forbindelse med:

- (a) Ioniserende stråling eller radioaktiv forurensning forårsaket av atombrensel, atomavfall eller atomreaksjon.
- (b) Radioaktive, giftige, eksplosive eller andre farlige eller forurensende egenskaper ved atomanlegg, atomreaksjoner eller andre atominstallasjoner eller atomkomponenter i forbindelse med dette.
- (c) Våpen eller annen anordning der det benyttes atomenergi, atomspalting (fisjon) og/eller kjernesammensmelting (fusjon) eller annen liknende reaksjon, radioaktiv kraft eller substans.
- (d) Radioaktive, giftige, eksplosive eller andre farlige eller forurensende egenskaper ved radioaktiv substans, radioaktive isotoper, bortsett fra atombrensel, når slike isotoper framstilles, transporteres, lagres eller benyttes kommersielt, i landbruket eller til medisinske, vitenskapelige eller andre liknende fredelige formål. Dette unntaket omfatter ikke:
  - (i) Utarmet uran og naturlig uran i enhver form.
  - (ii) Radioaktive isotoper, bortsett fra atombrensel, når slike isotoper framstilles, transporteres, lagres eller benyttes kommersielt, i landbruket eller til medisinske, vitenskapelige eller andre liknende fredelige formål.
- (e) Kjemiske, biologiske, biokjemiske eller elektromagnetiske våpen.
- (f) Faktisk eller påstått tilstedeværelse av eller eksponering for asbest – eller trusler om dette – i enhver form.

Dette inkluderer enhver form for forpliktelse, anmodning, kjennelse eller krav (inklusive lovmessige krav eller myndighetskrav) om at forsikrede eller andre undersøker, overvåker, renser, fjerner, innkapsler, behandler, nøytraliserer, beskytter mot, holder skadesløs for alle omkostninger eller erstatninger som er relatert til – eller på noen annen måte svarer til – faktisk eller påstått tilstedeværelse av asbest – eller trusler om dette – i enhver form.

- (g) Selskapet vil ikke under noen omstendighet yte erstatning, dekning eller andre ytelser som kan medføre at vi handler i konflikt med de til enhver tid gjeldende sanksjoner, restriksjoner eller forbud iverksatt av FN, EU, Storbritannia eller USA.

36. Forsikringen dekker ikke

- (a) Skade oppstått under flyvning som overskrider de begrensninger som er nevnt i luftdyktighetsbeviset eller i særskilt tillatelse til den aktuelle flyvningen. Se også sikkerhetsforskrift i punkt 29 som gjelder der forsikringsavtaleloven er ufravikelig, jfr. § 1-3 første ledd.
- (b) Skade oppstått ved bruk av luftfartøyet utenfor forsikringens geografiske dekningsområde, med mindre overskridelsen av det geografiske dekningsområdet er forårsaket av force majeure.
- (c) Skade som sikrede, piloten eller av en som forsikrede bærer ansvaret for, har forvoldt med forsett, ved grov uaktsomhet eller under påvirkning av alkohol, medisin eller annet berusende eller bedøvende middel.
- (d) Skade oppstått når luftfartøyet transporteres av et transportmiddel, med mindre transporten skjer i forbindelse med en skade som er dekket i henhold til Seksjon 3 – Kaskoforsikring.
- (e) Skade oppstått når luftfartøyet er i ferd med å lande eller lette, eller forsøker å gjøre dette, på et sted som ikke oppfyller de anbefalingene som er fremsatt av luftfartøyets produsent, med mindre dette skyldes force majeure.

- (f) Erstatningsansvar som forsikrede påtar seg, eller rettigheter som forsikrede gir avkall på, i henhold til enhver form for avtale.
- (g) Hvis det samlede antallet passasjerer som transporteres i luftfartøyet, overstiger det erklærte maksimale antallet passasjerer som er angitt i forsikringsbeviset.
- (h) Hvis luftfartøyets maksimale startvekt overskrider den erklærte maksimale startvekt som er angitt i forsikringsbeviset.
- (i) Krav som er dekket under enhver annen forsikringsbrev, unntatt beløp som overstiger den summen som ville ha blitt tilkjent i henhold til en slik forsikringsbrev, hvis nærværende forsikringsbrev ikke var blitt tegnet.
- (j) I den grad bestemmelsene i punktene a og b ovenfor er i strid med regler i FAL som ikke kan fravikes ved forsikring som ikke er tilknyttet næringsvirksomhet, gjelder følgende sikkerhetsforskrifter:
  - (i) Har sikrede forsettlig fremkalt forsikringstilfellet, er selskapet uten ansvar. Har sikrede fremkalt forsikringstilfellet ved grov uaktsomhet, kan selskapets ansvar settes ned eller falle bort. Ved avgjørelsen skal det legges vekt på skyldgraden, skadeforløpet, om sikrede var i selvforskyldt rus, hvorvidt handlingen eller unnlatelsen er gjort av en profesjonell yrkesutøver, hvorvidt handlingen eller unnlatelsen har vært økonomisk motivert, og forholdene ellers.
  - (ii) Den sikrede eller den som med sikredes samtykke er ansvarlig for luftfartøyet skal forvise seg om at landing og avgang med luftfartøyet bare foretas på steder som oppfyller de anbefalinger som er fremsatt av luftfartøyets produsent.
  - (iii) Den sikrede eller den som med sikredes samtykke er ansvarlig for luft-fartøyet skal forvise seg om at det samlede antall passasjerer som transporteres med luftfartøyet ikke overstiger det erklærte maksimale antallet passasjerer som er angitt i forsikringsbeviset.

37. Risikoendring

- (a) Hvis det skjer en endring i den forsikrede risikoen, for eksempel i anvendelsen av luftfartøyet og hvilke piloter som bruker det, skal selskapet varsles umiddelbart. Selskapet bestemmer da om og under hvilke vilkår forsikringen kan fortsette.
- (b) Hvis endringen er skjedd med forsikredes vitende og uten at selskapet samtidig er varslet, dekker forsikringen bare i henhold til de vilkårene og i det omfanget selskapet ville ha fortsatt forsikringen, hvis endringen hadde vært kjent for selskapet.

Selskapet er helt uten ansvar for tap som skyldes at forsikringsgjenstanden befinner seg utenfor de geografiske grenser som er nevnt i forsikringsbeviset eller anvendes til andre formål enn det som er angitt i forsikringsbeviset. Det samme gjelder flyvning som krever spesiell tillatelse av luftfartsmyndighetene eller gjelder annen forsøks- eller prøveflyging enn den som foretas etter normalt ettersyn eller reparasjon av skade, konkurranse, rekord- eller hastighetsflyving eller militærflyving. Det samme gjelder dersom luftfartøyet ikke har nødvendige sertifikater.

Selskapet er videre helt uten ansvar for tap som skyldes at vedlikehold eller reparasjon av luftfartøyet er utført av personer eller verksted som ikke er offentlig godkjent for de angjeldende operasjoner.

Ved endring av avtalte forutsetninger for reduksjon av forsikringspremien eller tap som omfattes av kaskoforsikring i en tidsperiode hvor det kun er avtalt opplagskaskoforsikring begrenses selskapets erstatningsansvar til hva som svarer til forholdet mellom den premie som er betalt og den som skulle ha vært betalt.

Dersom sikrede i ansvarsforsikring unnlater å gi selskapet beskjed om en endring av risiko som betinger høyere premie enn den som er avtalt har selskapet ved utbetaling av erstatning regressrett overfor sikrede for den del av tapet som svarer til forholdet mellom den premie som er betalt og den som skulle ha vært betalt.

- (c) I den grad bestemmelsene i punktene a og b ovenfor er i strid med regler i fal som ikke kan fravikes ved forsikring som ikke er tilknyttet næringsvirksomhet, gjelder følgende sikkerhetsforskrift:
- (i) Den sikrede eller den som med sikredes samtykke er ansvarlig for luftfartøyet skal forvise seg om at luftfartøyet bare anvendes til de formål som er angitt i forsikringsbeviset.
  - (ii) Den sikrede eller den som med sikredes samtykke er ansvarlig for luft-fartøyet skal forvise seg om at luftfartøyet. Ikke benyttes til flyvning som krever spesiell tillatelse av luftfartsmyndighetene eller annen forsøks- eller prøveflyging enn den som foretas etter normalt ettersyn eller reparasjon av skade, konkurranse, rekord- eller hastighetsflyving eller militærflyving.
  - (iii) Den sikrede eller den som med sikredes samtykke er ansvarlig for luftfartøyet skal forvise seg om at luftfartøyet bare har nødvendige sertifikater.
  - (iv) Den sikrede eller den som med sikredes samtykke er ansvarlig for luftfartøyet skal forvise seg om at vedlikehold eller reparasjon av luftfartøyet er utført av personer eller verksted som er offentlig godkjent for de angjeldende operasjoner.

38. Forholdsregler ved skadetilfeller

Skader skal omgående varsles til selskapet. Tyveri og hæververk skal også meldes til politiet. I tillegg skal forsikrede:

- (a) Treffe rimelige foranstaltninger for å begrense omfanget av skaden. Utover dette må det ikke avtales igangsetting av bergings- eller reparasjonsarbeider uten selskapets samtykke.
- (b) Fremsende alle detaljer skriftlig og straks videresende enhver meddelelse om ethvert krav sammen med alle brev eller dokumenter i forbindelse med dette.
- (c) Opplyse om enhver forestående rettsforfølging.
- (d) Gi ytterligere opplysninger og hjelp i den graden selskapet med rimelighet kan kreve.
- (e) Ikke handle på noen måte som er til skade for eller forringer selskapets interesser.

Ansvar for skade må ikke anerkjennes uten selskapets samtykke, og selskapet avgjør ellers hvordan saken skal behandles.

Selskapet er berettiget til (hvis det velger det) på et hvilket som helst tidspunkt og i så lang tid som det ønsker det, å overta kontrollen med alle forhandlinger og saker fullstendig samt å utrede erstatning, fremme innsigelse mot en påstand eller forfølge ethvert krav i forsikredes navn.

Hvis sikrede fremsetter krav vel vitende om at disse kravene er usanne eller svikaktige hva angår beløpet eller andre forhold, mister denne forsikringsbeviset sin gyldighet og alle krav i henhold til den bortfaller.

39. Selskapets regressrett

I tilfelle av skade forvoldt av en annen enn den sikrede, inntreer selskapet under alle omstendigheter i sikredes eventuelle krav mot skadevolder. Sikrede skal yte selskapet nødvendig bistand ved å framskaffe opplysninger, dokumenter osv. til begrunnelse av kravet.

40. Betaling av premien

- (a) Premie forfaller til betaling ved påkrav.
- (b) Det gis en månedes betalingsfrist med premie. Selskapet sender betalingsanmodning med angivelse av siste rettidige betalingsdato, til den adressen som forsikringstakeren har oppgitt.
- (c) Hvis premien ikke betales til riktig tid, sender selskapet en påminnelse.

Hvis premien ikke betales innen 14 dager fra påminnelsen er mottatt, bortfaller selskapets erstatningsplikt.

Eventuelle panthavere og luftfartsmyndighetene - hvis forsikringen omfatter ansvarsforsikringer - underrettes samtidig om at dekningen bortfaller.

- (d) Selskapet har rett til å kreve ekspedisjonsgebyr for innkreving av premien samt morarenter.

Selskapet kan i tillegg kreve gebyrer for utskrivning av dokumenter og andre serviceytelser samt kreve gebyr for utsending av påminnelser.

Såfremt disse omkostningene stiger, er selskapet berettiget til å heve renter og gebyrer slik at de svarer til de faktiske omkostningene.

- (e) Avgifter til staten og ekspedisjonsgebyrer kreves inn sammen med premien.
- (f) Selskapet har rett til full premie i reparasjonsperioden.

41. Forsikringens varighet og opphør

- (a) Med mindre noe annet framgår av forsikringsbeviset, er forsikringen fortløpende og fornyes for 1 år av gangen.
- (b) Selskapet kan endre premien med minst en måneds varsel fra begynnelsen av en forsikringsperiode. Forsikringen fortsetter med den endrede premien hvis forsikringstaker betaler premien – i motsatt fall opphører forsikringen ved utløpet av forsikringsperioden.
- (c) Selskapet kan i forbindelse med forsikringsbevisets hovedforfall indeksregulere premien.
- (d) Forsikringen kan sies opp skriftlig av hver av partene med minst 1 måneds varsel før en forsikringsperiode utløper.
- (e) Hver av partene kan si opp forsikringen med 14 dagers varsel inntil en måned etter at selskapet har utbetalt erstatning eller avvist erstatning.
- (f) Hvis luftfartøyet totalskades, opphører forsikringen samtidig med at selskapet utbetaler erstatning eller avviser erstatningsytelse.

- (g) Ved dekningsberettiget totalskade har selskapet krav på premie for hele den forsikringsperioden skaden har skjedd i, uansett om premien betales i rater.
- (h) Såfremt skadeutbetalingen ved en delskade overstiger 50 % av kaskosummen, har selskapet krav på full forsikringspremie for alle forsikringsbevisets dekninger vedrørende hele den forsikringsperioden der skaden er skjedd, uavhengig av om premien betales i rater.
- (i) Ved oppsigelse innen forsikringsperiodens utløp har selskapet rett til å kreve en minimumspremie i henhold til det nedenstående:

1	måneds dekning	premien utgjør	20%	av årspremien
2	måneders dekning	premien utgjør	30%	av årspremien
3	måneders dekning	premien utgjør	40%	av årspremien
4	måneders dekning	premien utgjør	50%	av årspremien
5	måneders dekning	premien utgjør	60%	av årspremien
6	måneders dekning	premien utgjør	70%	av årspremien
7	måneders dekning	premien utgjør	75%	av årspremien
8	måneders dekning	premien utgjør	80%	av årspremien
9	måneders dekning	premien utgjør	85%	av årspremien
10	måneders dekning	premien utgjør	100%	av årspremien
11	måneders dekning	premien utgjør	100%	av årspremien
12	måneders dekning	premien utgjør	100%	av årspremien

- (j) Hvis luftfartøyet selges, opphører forsikringen automatisk og eventuell forhåndsbetalt premie tilbakebetales. Dette gjelder likevel ikke for korttidsdekninger.

Sikrede skal omgående underrette selskapet om salget. Forsikringen kan ikke overdras til den nye eieren.

I den grad bestemmelsene i punktene a og b ovenfor er i strid med regler i FAL som ikke kan fravikes ved forsikring som ikke er tilknyttet næringsvirksomhet, gjelder følgende sikkerhetsforskrifter:

- (k) I punkt (a) vil forsikringen ikke opphøre uten videre, og det vil bli sendt påkrav.
- (l) I punkt (d) gjelder at forsikringstaker må varsle selskapet om oppsigelse senest en måned fra den dag selskapet har sendt ordinært premievarsel for den nye forsikringsperioden.
- (m) I stedet for punkt (f) til (h) gjelder at forsikringstaker i forsikringstiden kan si opp et løpende forsikringsforhold dersom forsikringsbehovet faller bort eller det foreligger andre særlige grunner eller for flytting. Selskapet kan si opp forsikringen i forsikringstiden ved forsømmelse av opplysningsplikten i forbindelse med tegning eller fornyelse, ved svik i skadeoppgjøret og ellers dersom det foreligger et særlig forhold bestemt angitt i vilkårene og oppsigelse er rimelig. Selskapet kan unnlate å fornye forsikringen etter bestemmelsen i forsikringsavtaleloven § 3-5.

42. Særskilte avtaler

Særskilte avtaler som er inngått med en av selskapets representanter, er bare gyldige hvis innholdet i disse framgår av forsikringsbeviset eller på annen måte er skriftlig bekreftet av selskapets hovedkontor.

43. Klagenemnd og domstoler

Hvis det oppstår uenighet om forsikringen, kan forsikringstakeren bringe saken inn for Finansklagenemnda.

Forsikringsklagekontoret er sekretariat for Finansklagenemnda. Det nemnden avgjør, er veiledende for partene, men binder selskapet dersom dette ikke innen 45 dager fra varsel har erklært at selskapet ikke vil godta avgjørelsen.

Hvis saken ikke har vært innbrakt for Forsikringsklagekontoret eller en av partene i henhold til de ovennevnte regler ikke ønsker å følge dennes avgjørelse, kan uoverensstemmelser mellom forsikrede og selskapet bringes inn for domstolene, jfr. lovvalgs- og jurisdiksjonsbestemmelsene i punkt 44.

44. Lovgivning og jurisdiksjon

Med mindre noe annet fremgår av forsikringsbeviset, gjelder norsk lovgivning for forsikringsbeviset i den utstrekning dette ikke er i strid med lov nr. 111 av 27. november 1992 om lovvalg i forsikring.

Hvis en tvist vedrørende forsikringsforholdet ikke blir løst skal sak anlegges ved norsk domstol, med mindre det er i strid med ufravikelige regler i gjeldende lovgivning.

45. Definisjoner

- (a) Ved "SELSKAPET" skal forstås Starr Underwriting Agents Limited, Norway Branch.
- (b) "FLYING" betyr fra det tidspunktet luftfartøyet beveger seg fremover, når det letter eller prøver å lette, mens det er i luften og inntil det avsluttet landingsforløpet. Et rotorluftfartøy anses for å være under flyvning når rotorene beveger seg på grunn av maskinkraft, den drivkraften denne genererer eller autorotasjon.
- (c) "TAKSING" betyr at luftfartøyet beveger seg av egen kraft, men uten å være under flyvning, som definert ovenfor. Taxing anses ikke for å opphøre selv om luftfartøyet midlertidig står stille.
- (d) "PRIVAT" betyr anvendelse av luftfartøyet til private formål og fornøyelsesformål, men ikke anvendelse i ervervsøyemed, til faglige formål eller til utleie eller mot vederlag.
- (e) "ERVERVSMESSIG" betyr forsikredes transport av passasjerer, bagasje og frakt i forbindelse med utleie eller flyvning mot vederlag. I tillegg inkluderes de formål som er angitt under (d).
- (f) "UTLEIE" betyr leie, leasing eller chartre fly til en person, bedrift eller organisasjon utelukkende for bruk i private eller fritidsformål, samt i forretningsøyemed, der kontroll av flyet er ute av forsikredes kontroll.

Utleie til andre formål er IKKE forsikret i henhold til nærværende forsikringsavtale, med mindre dette spesifikt er meddelt selskapet og detaljene for en slik anvendelse / slike anvendelser fremgår av forsikringsbeviset.

Definisjonene (d) og (e) utgjør standardanvendelsene og omfatter ikke undervisning, kunstflyvning, jakt, patroljetjeneste, brannslukking, tilsiktet nedkasting, enhver form for sprøyting eller utslipp, enhver form for konkurranseflyvning samt enhver annen bruk som innebærer ekstraordinær fare.

- (g) "PASSASJER" betyr en ombordværende person som ikke har eller utfører tjenester som kan settes i forbindelse med flyvningen.

Definisjonen av "PASSASJER" omfatter også pilotelever eller piloter som får undervisning, men utelukker piloter som er ansvarlige for å undervise eller som har oppsyn med en annen pilot.

- (h) "EUROPA" inkluderer Albania, Andorra, Belgia, Bosnia-Hercegovina, Bulgaria, Danmark, England, Estland, Finland, Frankrike, Hellas, Hviterusland, Irland, Island, Italia, Kroatia, Kypros, Latvia, Liechtenstein,

Litauen, Luxembourg, Makedonia, Malta, Moldova, Monaco, Montenegro, Nederland, Nord-Irland, Norge, Polen, Portugal, Romania, Russland (til Uralfjellene), San Marino, Serbia, Skottland, Slovakia, Slovenia, Spania, Sveits, Sverige, Tsjekia, Tyrkia (til Bosporos), Tyskland, Ukraina, Ungarn, Vatikanstaten, Wales og Østerrike.

- (i) Ved "TOTALSKADE" forstås kaskoskade der omkostningene til reparasjon og berging med tillegg av flyets restverdi overstiger luftfartøyets forsikringssum.
- (j) Ved "DELSKADE" forstås kaskoskade som ikke er totalskade.
- (l) Ved "FERGEFLYGING" forstås en flyvning som har som formål å:
  - (i) returnere et luftfartøy til sin base,
  - (ii) levere et luftfartøy fra én destinasjon til en annen,
  - (iii) flytte et luftfartøy til og fra et verksted i forbindelse med vedlikehold / reparasjon.

01102018